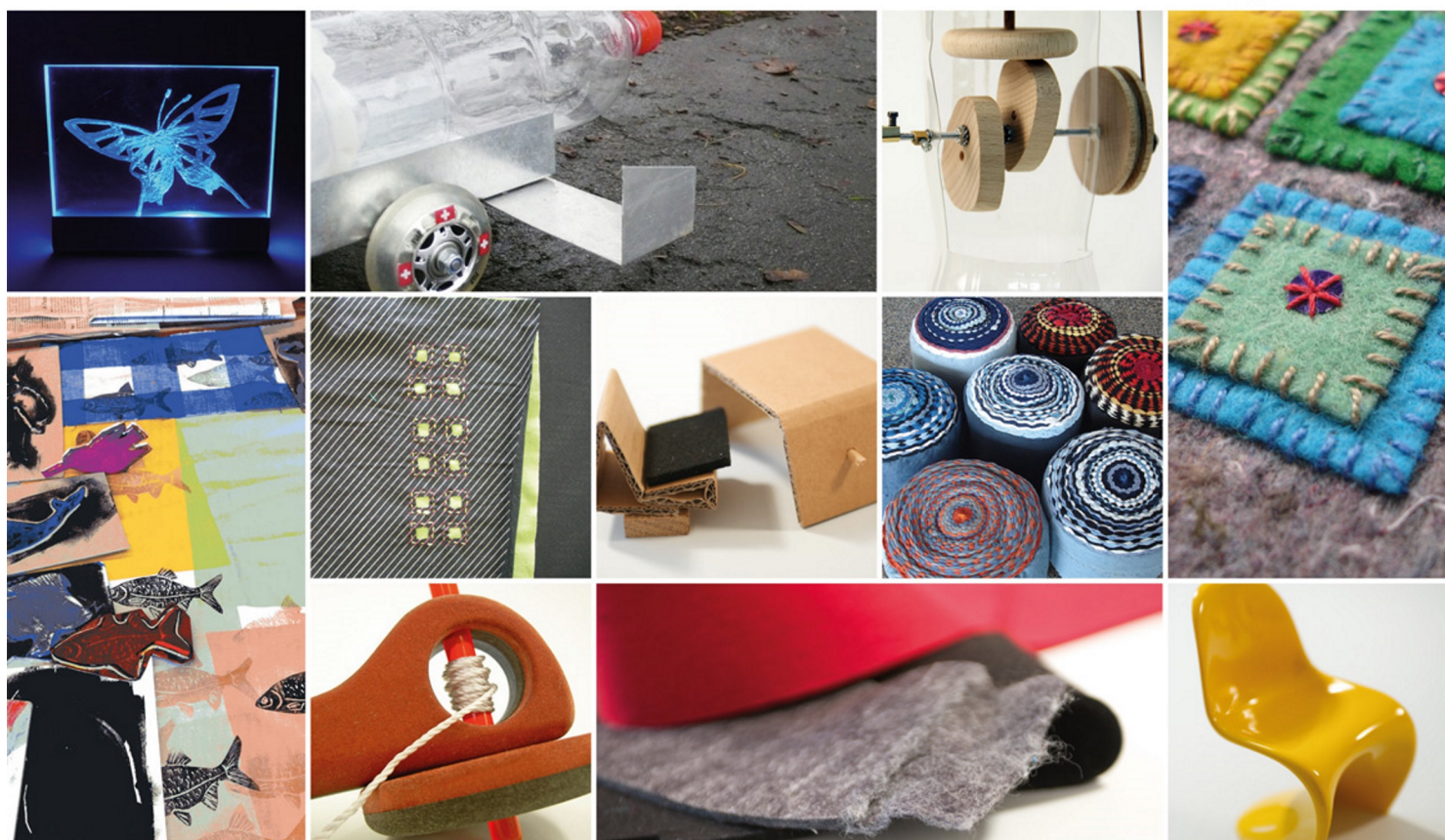
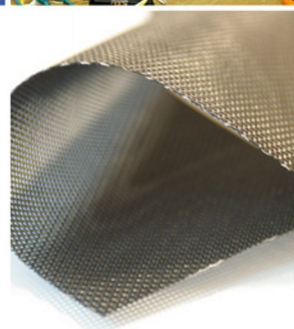

Art textil e tecnic

Elements dal svilup da la cumpetenzas

Champ da cumpetenzas ATT.2
B

Process e products

Funcziun e construcziun

Activitads/tematica

Cumpetenzas		1. Las scolaras ed ils scolars san chapir funcziuns e sviluppar atgnas construcziuns en ils champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sector d'abitar, mecanica/transport ed electricitad/energia.		Renviament
		<i>Construcziun/sector d'abitar</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
Incumbensa dal 1. ciclus	1	3a	» san integrar en lur gieu funcziuns d'edifizis da lur fantasia e mund da viver. » san transformar a moda ludica funcziuns d'objects en l'abitar quotidian. » san giugar cun materialias e construir edifizis simpels (p.ex. material d'emballadi, craps, lattas da tetg, sugas, ponns).	Cumpetenzas da basa
Incumbensa dal 2. ciclus	2	3b	» san identifitgar il connex tranter funcziun e construcziun da vaschs e recipients e duvrar en situaziuns dal mintgadi. » san inventar objects funcziunals per il sector d'abitar u per la plazza da lavur e realisar cun construcziuns simpels (p.ex. chascha collectura, rom da maletgs).	Stgalim da cumpetenzas
Incumbensa dal 3. ciclus	3	3c	» san identifitgar funcziuns d'elements stabilisants en construcziuns ed edifizis ed applitgar quels elements (p.ex. pitga, posa, fixaziun, sparun, traversa, profil). » san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar sut instrucziun lur ideas cun construcziuns simpels (p.ex. plimatschs, vaschs, recipients).	
		3d	» san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar autonomamain lur ideas cun construcziuns simpels.	
		3e	» enconuschan elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi (p.ex. izolaziun termica, construcziun da skelet u da travs, partaspazi, object da glisch). » san - partind d'ina analisa da la situaziun da spazi, da colur e da material - formular agens basegns per products en il sector d'abitar e realisar quels.	
		3f	» enconuschan materialias, elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi e san applitgar quels (p.ex. banc da seser, models da chasas).	

Ulteriuras infurmaziuns davart ils elements dal svilup da las cumpetenzas èn disponibilas en il chapitel *Survista*.

Impressum

Editura:

Departement d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient dal Grischun

Tar quest document:

Plan d'instrucziun 21

Ediziun dals 15-03-2016

Maletg da la cuverta:

Iwan Raschle

Copyright:

Ils dretgs d'auturas e d'auturs ed ulteriurs dretgs da questa pagina d'internet ha la CDEP-T. Cun chargiar giu cuntegns (texts, maletgs, datotecas) da questa pagina d'internet na vegnan transferids nagins dretgs.

Internet:

gr-r.lehrplan.ch

Cuntegn

ATT.1	Percepziun e communicaziun	2
A	Percepziun e reflexiun	2
B	Communicaziun e documentaziun	3
ATT.2	Process e products	4
A	Process da creaziun resp. da design	4
B	Funcziun e construcziun	5
C	Elements creativs	7
D	Procedura	8
E	Material, iseglia e maschinas	9
ATT.3	Contexts ed orientaziun	10
A	Cultura ed istorgia	10
B	Senn per design e tecnica	11

ATT.1

A

Percepziun e communicaziun

Percepziun e reflexiun

	1. Las scolaras ed ils scolars san percepir e ponderar connexs creativs e technics vi d'objects. <i>Effect e connexs</i> Las scolaras ed ils scolars ...	renviaments AS - Percepziun (2) AS - Connexs e regularitads (5)
1	a » san percepir e describer cun plects simpels l'effect d'objects dal mintgadi (interdependenza da funcziun, construcziun, elements creativs). » san far experientschas da connexs technics en il gieu e describer tals cun plects e cun gests (p.ex. sbalunziar, ballantschar, pasar, rudlar, construir).	NUS.3.1.c

ATT.1

B

Percepziun e communicaziun

Communicaziun e documentaziun

1. Las scolaras ed ils scolars san giuditgar e sviluppar vinavant process da creaziun resp. da design e products.		renviaments AS - Emprender e reflexiun [7]
<i>Giuditgar process</i> ATT.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	1a » san discurren d'agens pass da process e cumparegliar quels cun modas da proceder d'auters. » san mussar las abilitads e las enconuschientschas ch'èn avant maun e ch'èn vegnidas acquistadas da nov.	
<i>Giuditgar products</i> ATT.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	2a » raquintan, sche e pertge ch'els èn cuntents cun l'agen product. » san giuditgar singuls aspects da lur product e numnar meglieraziuns concretas.	
2. Las scolaras ed ils scolars san documentar e preschentar vinavant process da creaziun resp. da design e products.		renviaments AS - Lingua e communicaziun [8]
<i>Documentar e preschentar</i> ATT.1.B.2 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	a » san rapportar dal process passentà e mussar lur products (p.ex. portfolio, schurnal d'emprender, exposiziun). » san duvrar emprimas expressiuns tecnicas (p.ex. iseglia, material, relaziuns tridimensiunalas, furma, colur, structura da la surfatscha).	MI - Producciun e preschentaziun

ATT.2

Process e products

A

Process da creaziun resp. da design

1. Las scolaras ed ils scolars san chapir ina lezia u in pensum creativ e tecnic e rimnar latiers ideas ed infurmaziuns, las ordinar e valitar. <i>Rimnar ed ordinar</i> ATT.2.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments AS - Fantasia e creativad (6)
1	a » san drizzar lur atenziun sin in tema, rimnar ed ordinar ideas.	
2. Las scolaras ed ils scolars fan experiments e san sviluppar da quels atgnas ideas da products. <i>Experimantar e sviluppar</i> ATT.2.A.2 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments
1	a » san explorar tras il gieu ed a moda perscrutativa materialias ed objects da lur mund da viver e sviluppar atgnas ideas da products. » san integrar intenziunadamain in aspect creativ en lur project (p.ex. funcziun, construcziun, elements creativs, procedura, material).	
3. Las scolaras ed ils scolars san planisar e stgaffir products creativs e technics. <i>Planisar e stgaffir</i> ATT.2.A.3 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments AS - Emprender e reflexiun (7)
1	a » san - en in process - colliar pass instruids cun atgnas ideas. » san stgaffir products individuals sut cundiziuns prescrittas e cun sustegn.	

ATT.2

B

Process e products

Funcziun e construcziun

1. Las scolaras ed ils scolars san chapir funcziuns e sviluppar atgnas construcziuns en ils champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sectur d'abitar, mecanica/transport ed electricitad/energia.

renviaments
AS - Fantasia e creativitat (6)
NUS.5.3

Gieu/temp liber

ATT.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- 1a » san midar e cumplettar objects da gieu tut tenor la situaziun.
- 1b » san inventar e furmar figuras (p.ex. poppas, figuras per il gieu da rollas, animalets da stoffa).
» san inventar e far objects per lur atgnas ideas da gieu (p.ex. gieu d'inschign, gieu da vent, plan dal gieu).

Moda/vestgadira

ATT.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- 2a » san integrar en lur gieu funcziuns da tocs da vestgadira quotidianas e specifics.
» san giugar ed experimentar cun ponns e textalias veglias.
- 2b » san ponderar davart funcziuns da tocs da vestgadira, midar quels a moda ludica e sa travestgir (p.ex. cliniez, protecziun).

Construcziun/sectur d'abitar

ATT.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- 3a » san integrar en lur gieu funcziuns d'edifizis da lur fantasia e mund da viver.
» san transformar a moda ludica funcziuns d'objects en l'abitar quotidian.
» san giugar cun materialias e construir edificis simpels (p.ex. material d'emballadi, craps, lattas da tetg. sugas, ponns).
- 3b » san identifitgar il connex tranter funcziun e construcziun da vaschs e recipients e duvrar en situaziuns dal mintgadi.
» san inventar objects funcziunals per il sector d'abitar u per la piazza da lavur e realisar cun construcziuns simpels (p.ex. chascha collectura, rom da maletgs).

Mecanica/transport

ATT.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- 4a » rimnan experientschas cun objects che rodan, nodan, ballantschan e sgolan.
- 4b » san experimentar cun construcziuns moviblas (p.ex. rudlera, puntera, paracrudada).
» san rimnar experientschas cun levagl e transmissiun da forza (p.ex. ballabaina, martè, zanga).

NUS.3.1.d
NUS.5.1.c

		<i>Electricidad/energia</i>	
ATT.2.B.1		Las scholaras ed ils scholars ...	
1	5a	» enconuschan reglas da segirezza en l'ir enturn cun electricidad da chasada (bischla da contact) e current a bassa tensiun (batteria). » fan tras il gieu experiments cun funtaunas da glisch (p.ex. chandaila, glisch da giaglioffa).	FSP - Sanadad NUS.5.2.1a NUS.5.2.1b
	5b	» san duvrar in'illuminaziun cun batteria cun ina funcziun d'envidar e da stizzar. » fan experientschas cun la forza dal vent e da l'aua vi d'in exempel (p.ex. roda d'aua fa ir in martè mecanic).	NUS.5.2.1b

ATT.2

C

Process e products

Elements creativs

1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar intenziunadamain ils elements creativs material, surfatscha, furma e colur.		renviaments AS - Percepziun (2) NUS.3.3.a NUS.3.3.b NUS.3.3.c
<i>Material e surfatscha</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	1a » san perscrutar ils effects da materialias e surfatschas, describer quels en in raquint e chattar analogias latiers (p.ex. grugl, glischant, analogia stoffa da sumbrival/giatter).	
<i>Furma</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	2a » san differenziar e describer en in raquint furmas, grondezzas, urdens e musters.	MA.2.A.1
<i>Colur</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	3a » san differenziar e denominar colurs ed eleger intenziunadamain per incumbensas simplas.	AF.2.B.1.2a

ATT.2

D

Process e products

Procedura

1. Las scolaras ed ils scolars san exequir ed applitgar intenziunadamain proceduras manualas.		renviaments AS - Corp, sanadad e motorica [1]
<i>Proceduras furmantas: separar</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	1a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - tagliar, stgarpar, perfurar (palpiri, fieuter, stoffas, stiropor); - resgiar, furar (lattas da lain, lain cruschà).	
<i>Proceduras furmantas: transfurmar</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	2a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - applitgar proceduras che rinforzan il fil (p.ex. nuar, far nuvs sin il det mussader, suernar); - faudar (p.ex. palpiri), raspar, glimar e smerigliar (lain); - modellar (p.ex. sablun, massa da palpiri, arschiglia).	
<i>Proceduras furmantas: colliar</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	3a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - cuser a maun (palpiri, textilies); - enguttar, collar, tatgar (palpiri, chartun, lain).	
<i>Proceduras textilas che furman surfatschas</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	4a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - fan surfatschas (p.ex. bavrola per far chaltschiel, entretschar, fieutrar, caschar).	
<i>Proceduras che transfurman la surfatscha</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	5a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - caschar, retgamar u surcuser (p.ex. pitg da nufs, pitg da chadaina, pitg da crusch grischun), far fieuter da guglia; - perfurar; - dar si ieli, tschaira, lac (lac d'acril), stampar (p.ex. cun objects chattads), dar si colur.	AF.2.C.1.2a

ATT.2

E

Process e products

Material, iseglia e maschinas

1. Las scholaras ed ils scholars enconuschan materialias, iseglia e maschinas e san duvrar quellas a moda adequata.		renviaments AS - Emprender e reflexiun (7) FSP - Sanadad
<i>Material</i> ATT.2.E.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
1	1a » enconuschan materials selecziunads e san esser creativs cun els (palpiri, chartun, lain, arschiglia, stiropor, textilas).	AF.2.D.1.2a AF.2.D.1.2b
<i>Iseglia e maschinas</i> ATT.2.E.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
1	2a » san duvrar - en correspundenza cun il svilup da lur motorica fina - iseglia ed apparats technics simpels sut instrucziun e surveglianza (forsch, resgia da maun, tanvella, tagliader termic, indriz per fixar sco cludigl, murset u morsa). » san - en quest connex - variar squitsch, forza, sveltezza e perseveranza ed observar la segirezza da lavur.	

ATT.3

A

Contexts ed orientaziun

Cultura ed istorgia

	1. Las scolaras ed ils scolars san identifitgar objects sco expressiun da differentas culturas ed epocas ed interpretar lur cuntegn simbolic (dals champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sectur d'abitar, mecanica/transport, energia/electricitad). <i>Significaziun e cuntegn simbolic</i> Las scolaras ed ils scolars ...	renviaments AS - Orientaziun temporal (3)
1	a » san percepir vi d'objects differenzas e parts cuminaivlas tranter il temp da pli baud ed il temp dad oz ubain tranter differentas culturas (p.ex. vestgadira, moda da construir, roda d'aua e da vent). » san declarar il cuntegn simbolic d'objects u interpretar da nov en il gieu (p.ex. curuna, cliniez, spada).	
2. <i>Invenziuns e svilups</i> Las scolaras ed ils scolars ...	Las scolaras ed ils scolars san chapir svilups technics e manuals e valitar lur impurtanza per il mintgadi.	renviaments AS - Connexs e regularitads (5)
1	a » enconuschan invenziuns da lur mund da viver e san explitgar lur impurtanza (p.ex. gugia, gutta, palpiri).	NUS.5.1.a NUS.5.3.a

ATT.3

B

Contexts ed orientaziun

Senn per design e tecnica

- 2. Las scolaras ed ils scolars enconuschan la fabricaziun e la dismesa correcta da materialias e san motivar lur utilisaziun.**

renviaments
AS - Connexs e regularitads (5)
FSP - Ambient natiral e
resursas

Fabricaziun ed utilisaziun

ATT.3.B.2

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- a » san s'exprimer davart l'explotaziun e fabricaziun da differentas materialias che vegnan duvradas en l'instrucziun (palpiri, launa, lain).
» san declarar vi d'exempels, pertge che materialias vegnan duvradas en il mintgadi u per projects creativs e co ch'ellas vegnan dismessas correctamain (p.ex. palpiri, vaider, textilias, colur).

- 3. Las scolaras ed ils scolars san cumparegliar la fabricaziun a maun ed industrialia.**

renviaments
FSP - Economia e consum

Mastergn ed industria

ATT.3.B.3

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- a » san cumparegliar e descriver singuls aspects da la producziun a maun cun proceduras industrialas (p.ex. arschiglia e quadrel, launa e fil, cellulosa e palpiri).

- 4. Las scolaras ed ils scolars san metter en funcziun apparats e products technics dal mintgadi e s'acquistar la savida correspondentia or d'instrucziuns da diever, plans da montascha e da l'internet.**

renviaments
FSP - Sanadad

Apparats e manipulaziun

ATT.3.B.4

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- a » san far ir e duvrar apparats dal mintgadi a moda adequata e segira (p.ex. pistola da colla chauda, apparat per sientar chavels, metter en ina batteria).